

Projectbeschrijving vergroenen schoolplein OBS de Bongerd, Terwolde

Inleiding

Het huidige schoolplein van OBS de Bongerd (figuur 1) is gerealiseerd gelijktijdig aan de ontwikkeling van het nieuwe schoolgebouw in 2015. Er is toen geen rekening gehouden met problemen die kunnen ontstaan ten gevolgen van de klimaatverandering. Daarom is er veel bestrating op het huidige schoolplein terug te vinden en zijn er weinig volwassen bomen of groenelementen die voorzien in beschaduwing.

Figuur 1: Huidige situatie met veel bestrating en weinig volwassen bomen of groenelementen

Met het ontwerp (figuur 2) voor de vergroening van het schoolplein willen we het plein graag klimaatbestendig inrichten zodat hitte- en droogteproblemen tot een minimum worden beperkt en de kans op wateroverlast wordt terug gedrongen. Dit willen we doen door meer ruimte te creëren voor groen, water en natuurlijke speelelementen. Een (groot) deel van de bestrating wordt vervangen voor een natuurlijke zandondergrond en het toepassen van groene + blauwe elementen zoals extra stuiken, wilgenbosjes, wadi's en een waterspeelplaats.

Figuur 2: Schetsontwerp groen schoolplein OBS de Bongerd

Terugdringen hittestress en voorzien in behoeften

De reden dat wij als school graag een groen schoolplein realiseren is tweeledig:

1. We willen het plein graag beter laten aansluiten op de behoeften van de leerlingen en leerkrachten. Dit zijn zowel uitdagende klim- en klauterelementen, maar ook plekjes om bij te komen of buitenlessen te kunnen volgen/geven. Voorafgaand aan de totstandkoming van het ontwerp zijn de wensen en ideeën doormiddel van een creatief traject met de leerlingen (inclusief de kinderen van de kinderopvang en peutergroep) opgehaald. Zij konden doormiddel van natuurlijke maquettes en moodboards hun wensen kenbaar maken en deze zijn gebruikt om tot een concept ontwerp te komen. De wensen van de leerkrachten (inclusief het personeel van de opvang, welke een onderdeel uitmaken van het educatieve leercentrum) zijn parallel hieraan geïnventariseerd en meegenomen in het schetsontwerp.
2. Op het plein kan in de lente en zomer hittestress worden ervaren door de hoeveelheid bestrating en het ontbreken van voldoende volwassen bomen (zie figuur 2 voor huidige situatie). Door minder bestrating toe te passen, groene- en blauwe elementen toe te voegen, en de kant met volwassen bomen (kant Vaassenseweg) in het ontwerp van het schoolplein op te nemen, denken wij niet alleen de hitteproblemen op het schoolplein terug te dringen. Maar ook droogteproblematiek en mogelijke toekomstige wateroverlast problemen. Kortom een klimaat adaptief schoolplein.

Spelenderwijs leren van een bio diverse omgeving

De leerkrachten willen graag een educatieve functie aan het plein koppelen, zodat zij vaker buiten hun lessen kunnen geven. Onder andere de geplande 'chillplek' kan worden gebruikt om een opdracht uit te werken en de natuurlijke groen elementen hebben een meerwaarde voor de

biodiversiteit en het beleven van de seizoenen en natuur. Daarnaast sluiten de groen elementen met onder andere eet- en plukfruit beter aan bij de achtergrond van de school: de Bongerd.

De geplande wadi's zorgen er voor dat er langere tijd water beschikbaar zal zijn in de bovenste laag van de grond (hangwater) wat de beschikbaarheid voor groen verbetert en daarmee de kwaliteit van het groen in droge periodes. De lessen buiten worden gegeven om de kinderen bewegend te laten leren. Leren gebeurt niet alleen aan een tafeltje in een lokaal, maar ook buiten. Op en om de natuurlijke speelvoorzieningen, over de natuur, biodiversiteit en onze omgeving, maar ook op het rekenveld dat als bestrating aan de westkant van het plein gehandhaafd blijft.

Door de bouw van het schoolgebouw, het ontbreken van voldoende groen en veel bestrating, wordt het op zomerse dagen te warm op het schoolplein en in het schoolgebouw met aangrenzend de kinderopvang. Op het groene schoolplein willen we buitenlessen gaan verzorgen in de schaduw van het groen op momenten dat het in de lokalen erg warm is.

Beheer en onderhoud

Een advies over het (meerjarig) onderhoud maakt een vast onderdeel uit van het ontwerp en de uitvoering van het vergroeningsplan van OBS de Bongerd. Hierin wordt voorzien door hoveniersbedrijf de Tuinen van Geerdink. Zij hebben jaren lange ervaring met het vergroenen van schoolpleinen en hebben al verschillende schoolpleinen in de omgeving vergroend.

Als educatief centrum zijn we van tevoren in gesprek gegaan met scholen in de nabije omgeving (o.a. Ten Holtens Erve in Nijbroek en kindcentrum Wilp-Achterhoek) om te bekijken hoe zij hun groene schoolpleinen hebben gerealiseerd, maar ook om navraag te doen naar het (meerjarig) beheer en onderhoud. Naar aanleiding daarvan hebben wij gepland om tweejaarlijks een onderhoudsmiddag te organiseren, waarbij met een betrokken groep ouders het schoolplein kan worden onderhouden. Dit zal vooraf voorbereid worden met het hoveniersbedrijf dat ook verantwoordelijk is voor de uitvoering van het groene schoolplein. Door deze middagen om een goede manier te faciliteren (opvang voor de kinderen en catering) is de ervaring dat dit een goede manier is om niet alleen in het nodige beheer en onderhoud te voorzien, maar ook om de betrokkenheid van ouders bij de ontwikkeling van het plein te stimuleren.

Planning

We hebben als school in afstemming met de ontwerper/uitvoerder een scherpe maar realistische planning (figuur 3) opgesteld voor de voorbereiding en uitvoering van het vergroenen van het schoolplein. Zoals af te lezen is, heeft een groot deel van de voorbereidende werkzaamheden al plaatsgevonden. Het gaat om werkzaamheden als het selecteren van een ontwerper en uitvoerder¹, het ophalen van de wensen en ideeën voor het plein bij zowel de leerlingen als leerkrachten, sponsoracties, afstemming met verschillende belanghebbenden waaronder de gemeente Voorst en de uitwerking van het schetsontwerp.

Voor de uitvoering van de grondwerkzaamheden en de aanleg van de beplanting is ruimte gereserveerd door de hovenier, dus uitvoering in maart 2022 zou daarmee mogelijk moeten zijn mits de school naast eigen middelen van zo'n €8.500 financiële ondersteuning kan verkrijgen via de provincie Gelderland.

¹ Na een zorgvuldige selectieprocedure is er door de werkgroep, bestaande uit zowel leerkrachten (inclusief de directeur van de school) als ouders, voor gekozen om uit vier kandidaat partijen één partij te kiezen met veel ervaring in het vergroenen van schoolpleinen die zowel in het ontwerp als in de uitvoering van de werkzaamheden kan voorzien, namelijk de Tuinen van Geerdink.

Jaar	2021								2022			Doorlopend
Maand	Jan/Feb.	Mrt.	Apr.		Aug.	Sept.	Okt./Nov.		Mrt	Apr.		
Actie	Selecteren ontwerper en hovenier	Ophalen ideeën leerlingen	Sponsor- en crowdfunding acties		Schetsontwerp gereed	Afstemming belanghebbenden	Aanvraag subsidie provincie		Uitvoering grondwerkzaamheden en aanleg beplanting	Opening groen schoolplein!		* Afstemming belanghebbenden * Communicatie intern en extern * Afstemming werkgroep groen schoolplein

Figuur 1: Planning vergroenen schoolplein OBS de Bongerd